

Forstyrrer studerendes digitale skærme universitetsundervisere? Et casestudie

Jacob Thøgersen¹, Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet

Maria Hvid Stenalt, Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet

Johanna Lindell, Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet

Abstract

Få har undersøgt underviseres oplevelse af tilstedeværelsen af digitale devices i undervisningsrummet på universiteterne, og vi har begrænset viden om hvorvidt digitale devices har en betydning for universitetsundervisning og -læring i en dansk kontekst. Vi undersøger universitetsunderviseres opfattelse af digitale devices i undervisningsrummet, strategier til at imødegå tilstedeværelsen af digitale devices og holdninger til digitale devices. Dette undersøges ved hjælp af et lille surveystudie af universitetsundervisere på et dansk institut med undervisning der kan beskrives som en blanding af forelæsning og seminarundervisning/-holddiskussioner. Studiet viser at digitale devices spiller en meget stor rolle i universitetsundervisningen, men at underviserne kun i begrænset omfang oplever at digitale devices bruges til undervisningsirrelevante ting. Selv om en del undervisere er opmærksomme på, at de er i konkurrence med digitale devices om de studerendes opmærksomhed, har de primært en 'hands-off'-tilgang til studerendes brug af digitale devices og tilpasser i stedet for undervisningen med konkurrencen for øje.

Indledning

I mere end 30 år har det danske uddannelsessystem haft fokus på integration af digitale teknologier i undervisningen til støtte for de studerendes engagement. I de fleste tilfælde er teknologierne applikationer og software som fx e-læringsplatforme, diskussionsfora, audio-responssystemer, online-quizzes m.m. (Godsk & Møller, 2021) der kan fastholde og distribuere input fra studerende eller undervisere til andre. Feltet har i høj grad været informeret af et instrumentelt perspektiv (Hansen & Nørgaard, 2022) med fokus på teknologiens nytteværdi (se også Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2019). I modsætning hertil er et forskningsfelt med et mere kritisk emancipatorisk perspektiv begyndt at vinde frem. Her finder man forskning og praksis der interesserer sig for de mere oversete negative konsekvenser af tilstedeværelsen af digitale teknologier i undervisningslokalet (Aagaard, 2017), herunder forskning som har ledt til forskellige interventioner i praksis som fx digital detox (Lindell et al., 2024; Radtke et al., 2022) og dumbphone (Jyllands-Posten, 2023). Imidlertid fokuserer disse interventioner ofte på forholdet mellem de studerende og teknologierne og i mindre grad på undervisere og deres oplevelse af teknologiforstyrrelser i undervisningen.

¹ jthoegersen@hum.ku.dk

Formålet med dette studie er at videreudvikle vores viden om forholdet mellem undervisere, teknologier og de studerende. Vi vælger i dette studie at zoome ind på universitetsunderviseres oplevelse af og reaktion på de studerendes brug af digitale teknologier i undervisningen. Mere specifikt vil vi i casestudiet undersøge:

1. Hvordan universitetsundervisere opfatter tilstedeværelsen af digitale devices i undervisningen, og hvilke strategier de anvender til håndtering af studerendes brug af digitale devices.
2. Hvad underviseres holdninger er til digitale devices – er universitetsundervisere modtagelige 'adoptere' af digitale devices i deres undervisning, eller er de mere reserverede over for de digitale devices?

Vi besvarer forskningsspørgsmålene ved hjælp af et casestudie på et humanistisk institut i Danmark. Undersøgelsen der præsenteres i artiklen, indgår som en del af projektet *Digitale devices i undervisning – kan læring og trivsel styrkes gennem reguleret brug?* som er gennemført med tilskud fra Crown Princess Mary Centret, Københavns Universitet. Projektets hovedfokus og fund er beskrevet i Lindell et al. (2024). I det følgende beskriver vi litteraturen som studiet trækker på, og metoden som er anvendt til at indsamle empiriske data. Dette efterfølges af en beskrivelse og diskussion af casestudiets resultater. Afslutningsvis gør vi os overvejelse om studiets styrker og svagheder.

Relaterede studier og baggrund

Studier af forholdet mellem undervisere og studerende viser at underviseres tilgange til undervisning og studerendes tilgange til læring er associeret (Gow & Kemper 1993, Tingwell et al. 1999). I anerkendelse af at interaktion mellem undervisere og studerende udfylder en betydningsfuld funktion i uddannelsessystemet (Ashwin 2009), undersøger dette studie forholdet mellem undervisere-studerende-digitale teknologier i undervisningsrummet.

Undersøgelsen er inspireret af internationale undersøgelser der har forsøgt at afdække underviseres oplevelser af digitale devices i undervisningslokalet samt deres reaktioner på digitale devices (fx om de inviterer til brug af digitale devices eller forbyder brug). I forlængelse af vores forskningsspørgsmål er vi særligt interesserede i at forstå om det er en udbredt oplevelse blandt universitetsundervisere at de forstyrres af digitale devices i undervisningslokalet. Vi er også interesserede i hvordan de forholder sig til de to perspektiver der blev præsenteret i introduktionen, nemlig på den ene side 'teknologiens nytteværdi', på den anden side altså 'det forstyrrende element'. Ser undervisere (især) digitale devices som en pædagogisk mulighed eller som et element der skaber distance mellem dem og deres studerende? Og kan der evt. findes mønstre i hvem der mener hvad? Endelig er vi interesserede i hvordan undervisere (typisk) udnytter positive potentialer og imødegår negative potentialer. Har undervisere fx indført regler om brug af digitale devices? Påtaler de uhensigtsmæssig adfærd fra studerendes side? Eller lader de det være op til studerende at styre brugen af devices?

Spørgsmålene er baseret på tidligere fund i litteraturen. Flanigan & Babchuk (2020) interviewede 11 collegeundervisere om deres oplevelser og håndtering af digitale devices og digital distraktion. Informanterne oplevede jævnligt digital distraktion og mente at det påvirkede læringen negativt. Underviserne var frustrerede over det til en grad at de tilpassede deres undervisning for at imødegå digital distraktion. De fremhæver især at de gentager universitetets politik om brug af digitale devices, og at de tilrettelægger deres undervisning med henblik på at holde studerendes opmærksomhed fanget. Få er villige til at påtale studerendes (uhensigtsmæssige) brug af digitale devices. Som en informant siger: "These are adults and I'm not going to police their off-task usage of phones" (Flanigan & Babchuk 2020: 360).

Cheung et al. (2016) var også et interviewstudie, og dets hovedfund peger i samme retning som Flanigan & Babchuk: Amerikanske universitetsundervisere er opmærksomme på at studerende bliver distraheret af deres

devices, og underviserne bruger en håndfuld forskellige strategier for at imødegå denne distraktion. Hyppigst er at påpege universitetets officielle politik eller evt. at lave sine egne regler for kurset. Det er også almindeligt at: "help channel students' attention to their digital distractions back to instructors' teachings in class" (Cheung et al. 2016: 278), fx ved at stille spørgsmål eller ved at opfordre studerende til at stille spørgsmål. Det er altså en strategi der minder om den tilpasning af undervisningen med henblik på at fastholde studerendes opmærksomhed som Flanigan & Babchuk (2020) også fandt. Mindre hyppigt er det at irettesætte studerende som bruger digitale devices, "naming and shaming" som de siger (Cheung et al. 2016: 279), mens også Cheung et al.'s informanter vælger en mere hands-off tilgang. Som en informant siger: "[...] it's not high school any more, it's not my job to be a police person in the classroom" (Cheung et al. 2016: 279).

Til vores studie var vi interesserede i udvikle et (kvantitativt) undersøgelsesinstrument som kan bruges på flere undervisere og på flere forskellige institutioner end det normalt er muligt med en interviewmetode. Vi har derfor især kigget på tidligere spørgeskemastudier.

Berger (2017) fandt på baggrund af faktoranalyse af spørgeskemasvar fire forskellige undervisertyper som hun benævner 'critical-oppressor', 'aware-active', 'aware-passive' og 'enthusiast-welcoming'. Hvilken type en underviser tilhører, er associeret med baggrundsvariable som fag, alder, undervisningserfaring, undervisningsformat (forelæsning vs. seminar) og national baggrund (Bergers deltagere kom fra Tyskland og Brasilien).

Cho & Littenberg-Tobias (2016) brugte også faktoranalyse af spørgeskemasvar, men var mere interesserede i forskellige perspektiver på digitale devices' effekt på læring. I deres analyse finder de tre 'domæner' som undervisere orienterer sig imod: 'holistic learning processes', 'classroom learning processes' og 'digital distraction'. Digital distraction giver sig selv, mens forskellen på 'classroom' og 'holistic' learning kan forstås som henholdsvis læring 'på fagets præmisser' (fx forstå teorier og koncepter) vs. læring 'som personligt projekt' (herunder fx kritisk stillingtagen og samarbejde med medstuderende).

Santos, Boheco & Habak (2018) spurgte både studerende og undervisere om brug af digitale devices og regler for brug af digitale devices. De spurgte fx til deltagernes holdning til forskellig 'digital adfærd' ("det er i orden at tage telefonopkald i timen så længe man forlader lokalet", "digitale devices bør indsamles når timen starter" osv.), og til hvordan regler bør fastlægges ("det er op til underviseren at lave regler", "studerende skal inddrages i regler om brug af digitale devices"). Det er et lille studie med uklare resultater, men vi har ladet os inspirere af spørgsmålsformuleringer fra studiet.

Metode

Casestudie

Dette casestudie fokuserer på underviseres holdninger til og strategier for digitale skærme i undervisningslokaler. Casestudiet er afgrænset til et institut på Københavns Universitet. Instituttet og underviserne tilknyttet instituttet repræsenterer en relevant case, idet instituttet har en bred vifte af uddannelser, og undervisningen i høj grad er genkendelig på tværs af andre humanistiske fag. Der er ca. 100 undervisere ansat på instituttet til undervisning af studerende. Et kursus har et optag på 5 til 150 studerende. Et typisk kursushold har 20-40 studerende, og et kursus varer typisk 14 uger. Der er på instituttet en blanding af auditorieforelæsninger og klasse-/seminarundervisning med hovedvægten på det sidste. To af forfatterne (JT og JL) er tilknyttet instituttet, hvorfra casen er hentet, og har dermed adgang til viden om formelle og daglige undervisningsrammer og -udfordringer (se Flyvbjerg, 2011 om styrker ved casestudie).

Dataindsamling og respondenter

Studiet inddrager underviserperspektiver på digitale devices og til det anvendes besvarelser fra 27 universitetsundervisere på et spørgeskema. Spørgeskemaet som vi designede (se nedenfor), trækker på viden og spørgsmål fra de tidligere nævnte studier. Det undersøger (I) de forskellige opfattelser ('domæner' eller 'dimensioner') i underviseres konceptualisering af digitale devices (jf. Berger, 2017; Cho & Littenberg-Tobias, 2016); (II) udvikling og anvendelse af regler for brug af digitale devices (jf. Santos, Bocheco & Habak, 2018; Flanigan & Babchuk, 2020; Cheung et al., 2016). Spørgeskemaet (se bilag) indeholdt i alt 56 spørgsmål (inkl. baggrundsspørgsmål).

Skemaet blev distribueret via e-mail til alle ca. 100 undervisere på instituttet i efteråret 2023. 33 påbegyndte spørgeskemaet, og 27 fuldførte spørgeskemaet. Halvdelen af deltagerne underviser i sproglige emner (grammatik, fonetik, pragmatik, sproghistorie, sociolingvistik osv.), mens den anden halvdel underviser instituttets andre fag, litteratur, medier, kønsforskning osv., men kun nogle få underviser hvert emne. Vi kan altså ikke rigtig sammenligne fagligheder på instituttet. 13 af de 27 som fuldførte skemaet, er lektorer med 50 % undervisningstid, og de fleste underviser mellemstore hold på 20-40 studerende. Der er kun få fuldkomne besvarelser fra hver af de andre typer stillingskategorier (professorer, adjunkter, studielektorer, eksterne lektorer osv.), eller fra nogen der primært underviser større eller mindre hold. Der er således ikke basis for sammenligning af stillingskategorier og holdstørrelser. Der var en del spredning i alder og især undervisningsanciennitet. Sammenligningen viste dog ikke de store forskelle, og der er med afsæt i vores resultater derfor ikke belæg for som hos Berger (2017: 415) at sige at de 'aware-active' i højere grad er yngre og kvinder, mens 'critical-oppressors' i højere grad er ældre og mænd.

Analyse

Data er analyseret med IBM SPSS vers. 29, og dette skal opfattes som et tentativt 'proof of concept'. Der er for få deltagere til at analysen kan ses som mere end et fingerpeg om nogle tendenser som det kunne være interessant at undersøge nærmere. I første del af analysen ser vi udelukkende på frekvenser. Vi analyserer fx hvor stor en andel af underviserne der oplever at blive forstyrret af studerendes digitale devices. I anden halvdel af analysen bruger vi faktoranalyse (med metoden Principal Components og Varimax-rotation) til at finde mønstre i blokke af spørgsmål. Faktoranalyse bruges dels som en datareduktionsmetode og dels som en metode til at finde underliggende dimensioner i blokke af spørgsmål. Hvis en gruppe af spørgsmål korrelerer i meget høj grad, og hvis de kan siges at være tematisk forbundne, er der grund til at antage at spørgsmålene afdækker samme underliggende dimension. Især faktoranalysen skal tages med et stort gran salt. Ca. 30 er for få deltagere til at sikre pålidelige resultater. Forskellige håndbøger giver forskellige tommelfingerregler for en passende 'sample size', enten fx 5-10 gange så mange respondenter som der er variable i hver faktoranalyse (hvilket i vores tilfælde vil sige ca. 100 deltagere), eller der gives absolutte tal som anses som sikre (fx "at least 300 cases are needed [i suboptimale situationer]" (Tabachnick & Fidell 2014: 666). Hvis der er for få deltagere, risikerer man ustabile faktortilskrivninger, altså at noget som i virkeligheden ikke er tematisk forbundet, ser ud som om det er, eller omvendt, at noget som er tematisk forbundet, ikke fremtræder som sådan. Shaokat et al. (2016) viser med samples ned til 20 og med 22 variable hvilke typer af fejl man kan forvente ved små samples, og at samples på 20 er på grænsen af hvad der er meningsfuldt: "Evidently, PCAs based on N = 40 and N = 50 returned stable and consistent eigenvectors [...] compared to those of sample sizes N = 20 and N = 30" (Shaokat et al. 2016: 184).

Litteraturen er dog enig om at sample size er mindre kritisk hvis (I) faktormodellen redegør for en høj grad af

variationen i data – eller sagt på en anden måde at der er lille tilfældig variation i det enkelte spørgsmål, og (II) hvis faktor-loadings er høje, dvs. at de underliggende dimensioner redegør for en høj grad af variationen i de spørgsmål som afdækker dimensionen. "In such cases, samples well below 100 are acceptable, although such small samples run the computational risk of failure of the solution to converge" (Tabachnick & Fidell 2014: 666). Med andre ord øger man risikoen for at der ikke kan bygges en statistisk model over variationen i data. I vores forsøg med faktoranalyser er især den første (se tabel 4 og figur 11) karakteriseret ved en ret høj forklaringskraft (samlet sum of squares loadings = 72 %) og pænt høje faktor-loadings (se tabel 4). Den anden model (se tabel 5 og figur 12) har ringere forklaringskraft (samlet sum of squares = 49 %) og enkelte spørgsmål med ret lave faktor-loadings. Den anden model (om undervisningsstrategier) må altså regnes for (endnu) mere usikker end den første model (om holdninger).

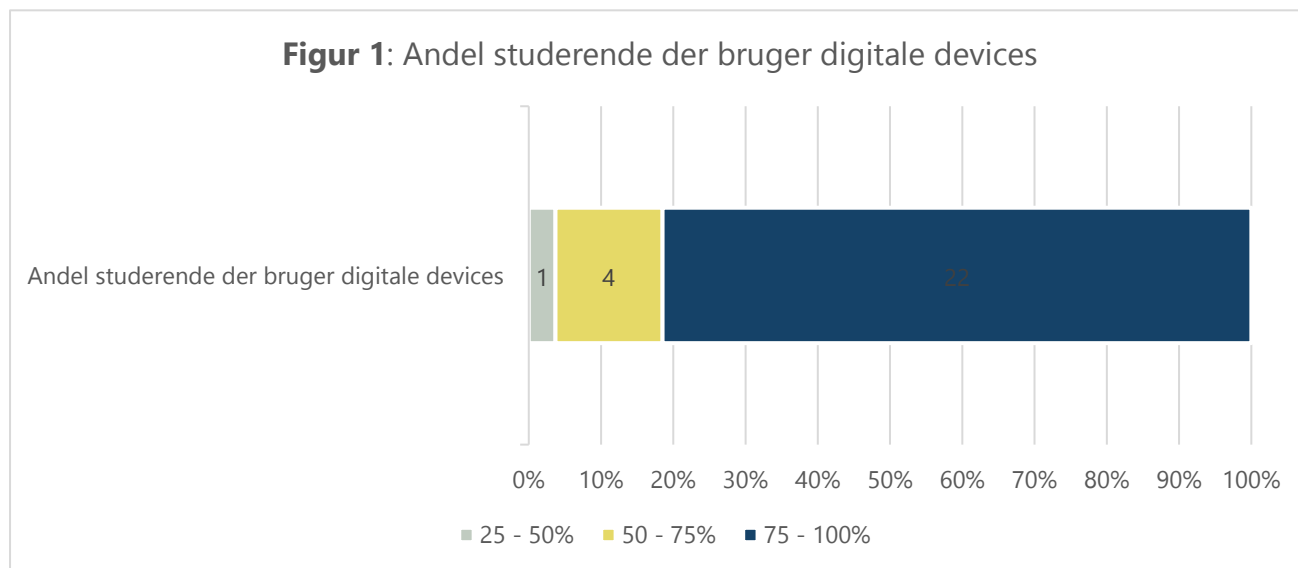
Samlet set skal vores brug af faktoranalyse mere ses som en indikation på hvad en mere udfoldet faktoranalyse *kunne* tænkes at vise, end tages som et endeligt udtryk for mønstre i holdninger og oplevelser.

Resultater

I det følgende beskrives hovedtendenserne i svarene. Resultaterne er inddelt i tre afsnit: (1) tilstedeværelsen af digitale devices; (2) underviseres holdninger til digitale devices; og (3) regulering af brugen af digitale devices.

Tilstedeværelse af digitale devices

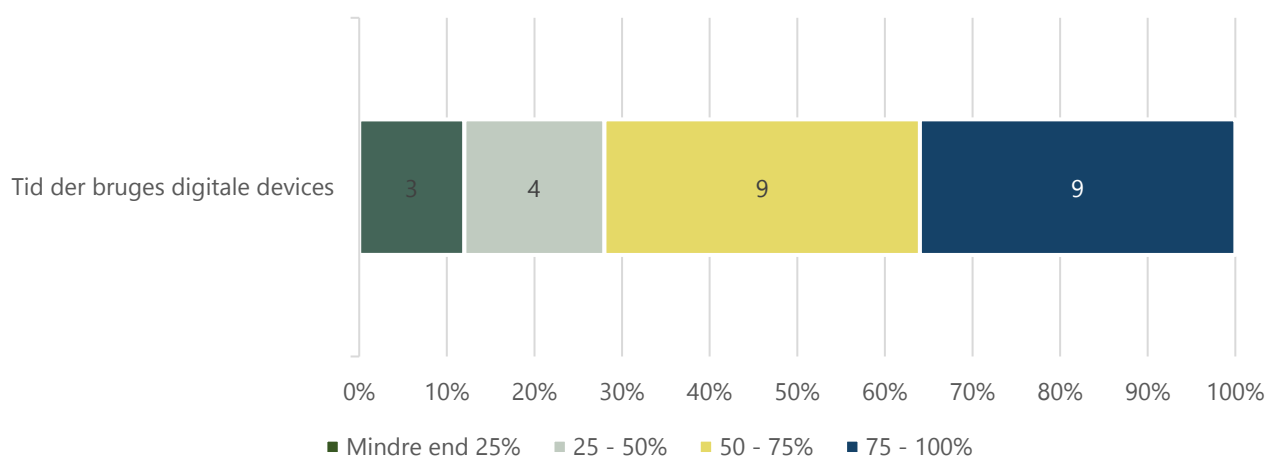
De første spørgsmål drejer sig om underviseres oplevelse af hvor mange studerende der bruger digitale devices, og hvor meget tid de studerende bruger digitale devices til hhv. undervisningsrelevant og -irrelevante ting (se figur 1 og tabel 1). Langt de fleste respondenter oplever at studerende bruger digitale devices i timerne. 83 % af respondenterne svarer at 75-100 % studerende bruger digitale devices.

Mange af de studerende har ikke bare digitale devices med til undervisningen, de anvender dem også en stor del af tiden. 75 % af respondenterne vurderer at studerende bruger digitale devices mindst halvdelen af tiden (se figur 2)².

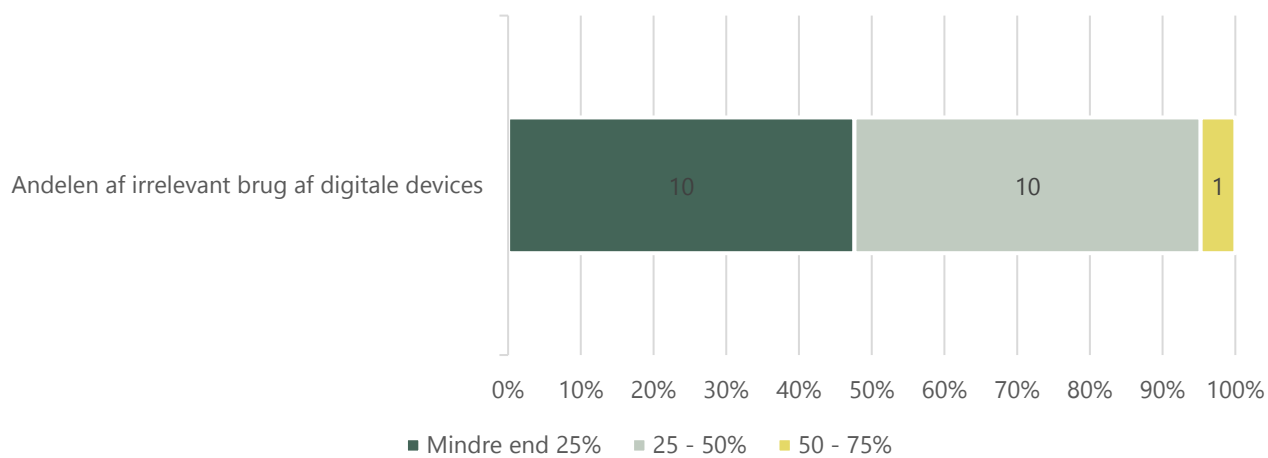
² Her som alle steder er 'ved ikke'-svar udeladt, så antallet af svar summer ikke altid op til 27.

Figur 2: Tid der bruges digitale devices

Undervisere oplever at digitale devices især bruges til undervisningsrelevante ting. Omtrent halvdelen mener at brugen af digitale devices til irrelevante aktiviteter fylder mindre end 25 % af tiden (se figur 3).

Figur 3: Andelen af irrelevant brug af digitale devices

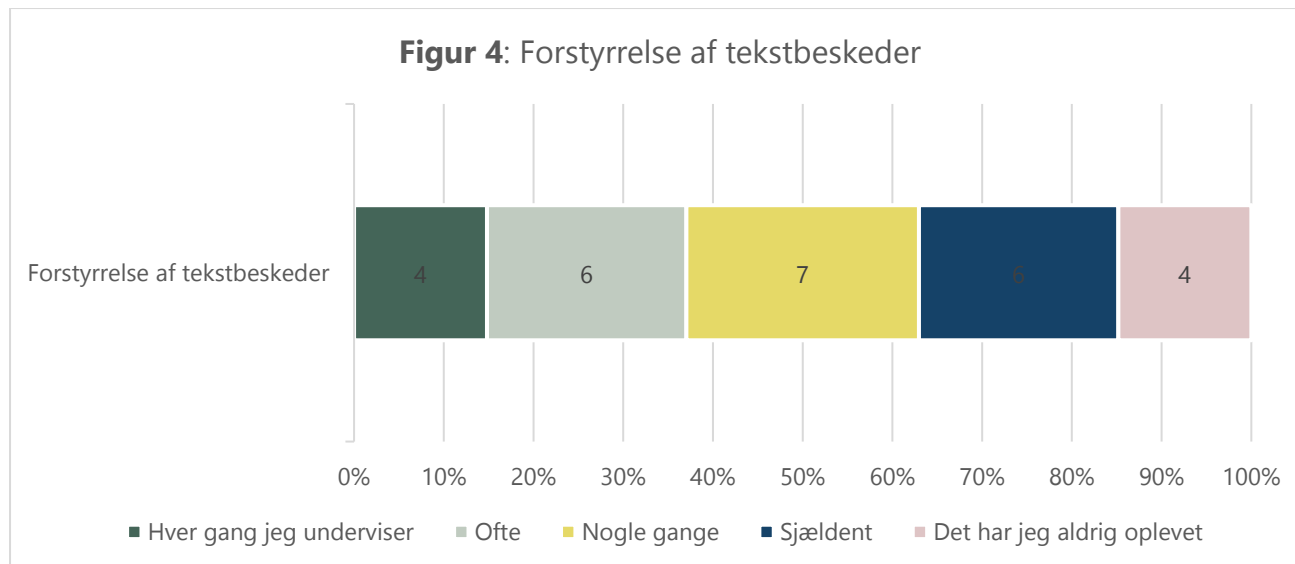

Tabel 1: Underviseres opfattelse mængden af studerendes brug af digitale devices

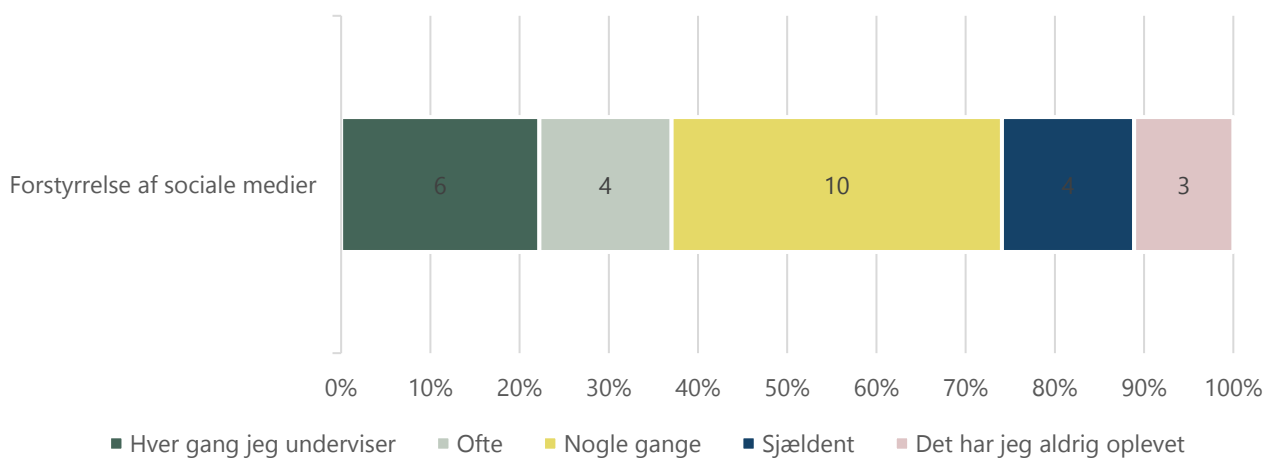
	Andel studerende der bruger digitale devices	Tid der bruges digitale devices	Andelen af <i>irrelevant</i> brug af digitale devices
Mindre end 25 %	0 (0 %)	3 (11 %)	10 (37 %)
25-50 %	1 (4 %)	4 (15 %)	10 (37 %)
50-75 %	4 (15 %)	9 (33 %)	1 (4 %)
75-100 %	22 (82 %)	9 (33 %)	0 (0 %)

Distraction

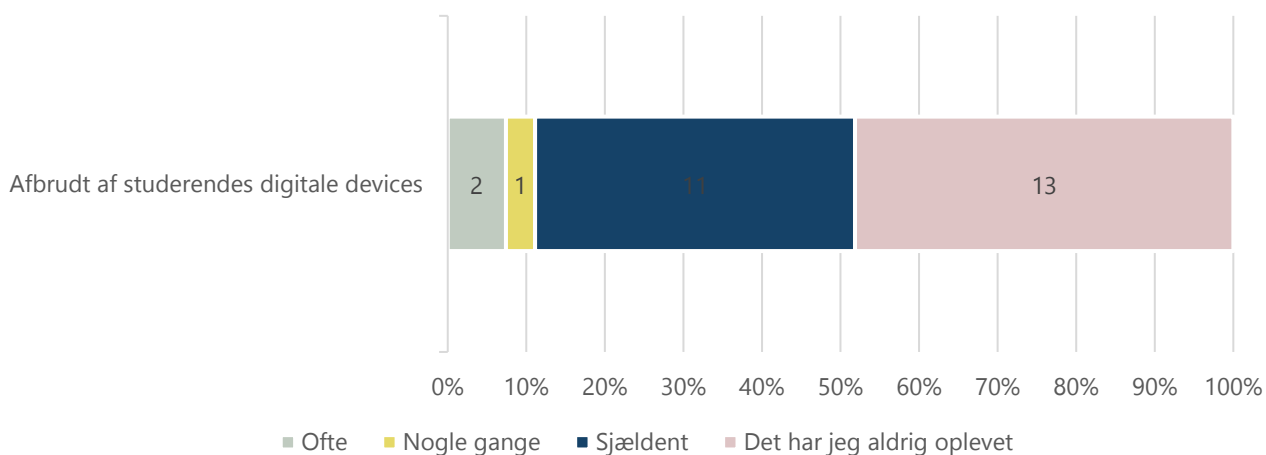
Det er oplagt at spørge til om man oplever at undervisningen også forstyrres af de aktiviteter som digitale devices kan anvendes til. Der er meget blandede oplevelser. 10-15 % har aldrig oplevet at studerende sender beskeder eller bruger sociale medier, mens der omvendt er 15-20 %, som oplever det hver gang de underviser (se figur 4 og 5 samt tabel 2). 11 % oplever 'ofte' eller 'nogle gange' at blive direkte afbrudt af studerendes digitale devices (figur 6), og tilsvarende er der 11 % der oplever at være blevet distraheret af deres egne digitale devices (figur 7). Det er altså ikke kun studerendes digitale devices der er blevet en altid tilstedeværende del af undervisningsrummet, men også underviserens egne.

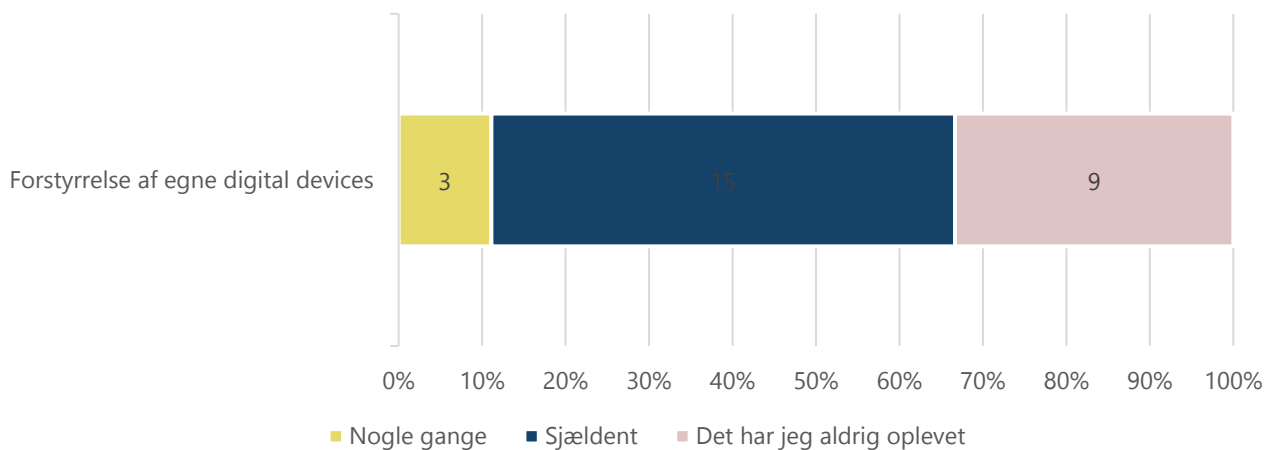
Figur 5: Forstyrrelse af sociale medier

Figur 6: Afbrudt af studerendes digitale devices

Figur 7: Forstyrrelse af egne digital devices

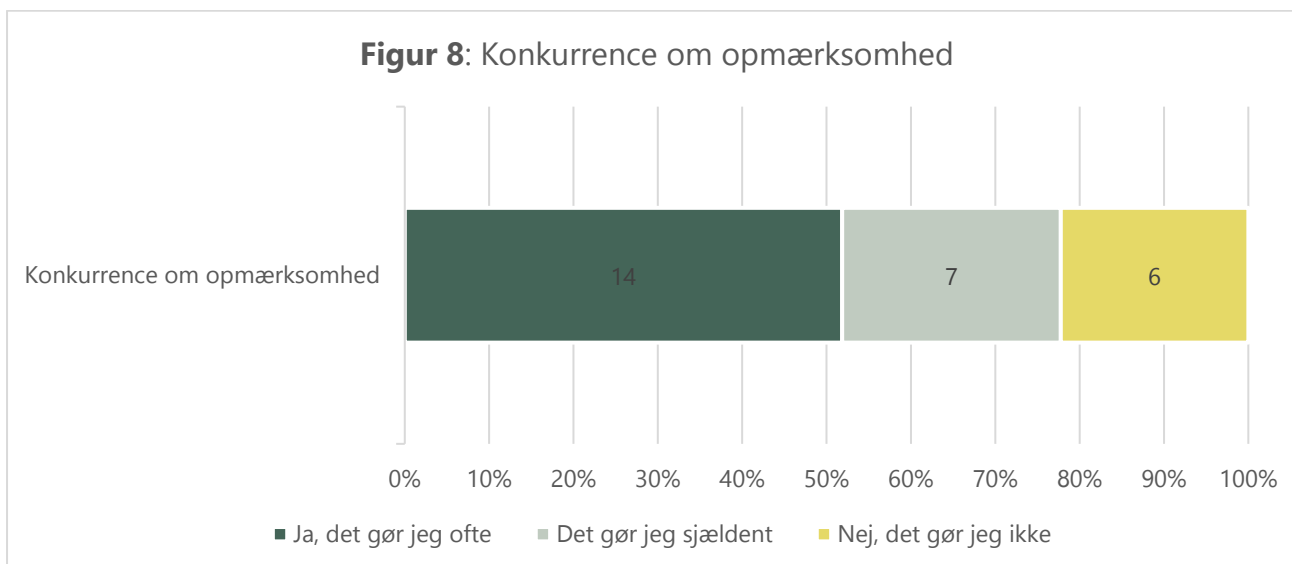
Tabel 2: Underviseres opfattelse af omfanget af studerendes brug af digitale devices

	Forstyrrelse af tekstbeskeder	Forstyrrelse af sociale medier	Afbrudt af studerendes digitale devices	Forstyrrelse af egne digital devices
Hver gang jeg underviser	4 (15 %)	6 (22 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
Ofte	6 (22 %)	4 (15 %)	2 (7 %)	0 (0 %)
Nogle gange	7 (26 %)	10 (37 %)	1 (4 %)	3 (11 %)
Sjældent	6 (22 %)	4 (15 %)	11 (41 %)	15 (56 %)
Det har jeg aldrig oplevet	4 (15 %)	3 (12 %)	13 (48 %)	9 (33 %)

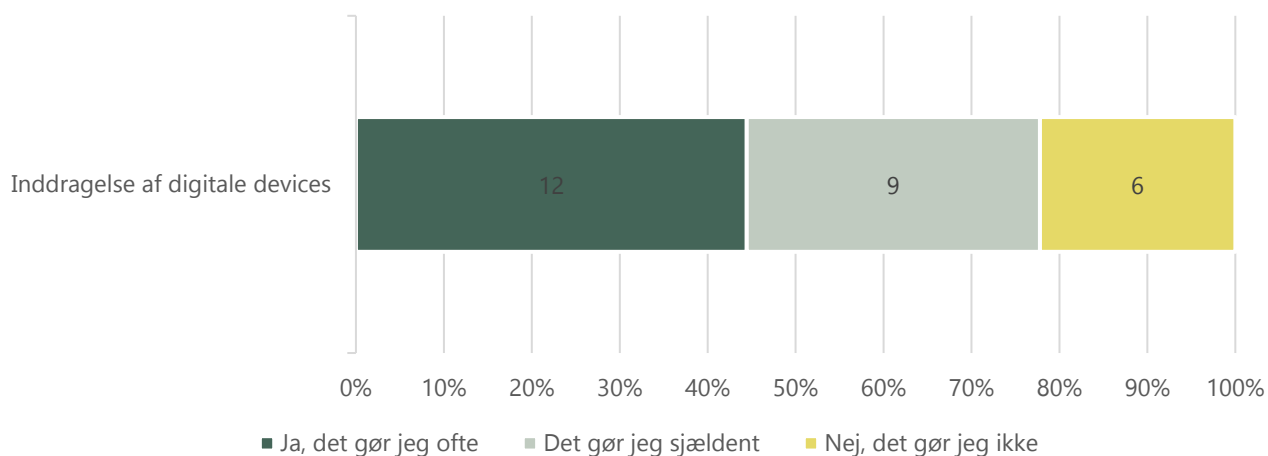
Undervisningsstrategier

Vi spørger til om undervisere tilpasser deres undervisning som reaktion på indflydelse fra digitale devices. Man kan forestille sig (mindst) tre typer af tilpasninger: 1) en form for konkurrence om opmærksomhed for at holde studerendes fokus (se figur 8 og tabel 3), 2) en bevidst inddragelse af digitale devices i undervisning (se figur 9), 3) at planlægge undervisningen sådan at digitale devices udelukkes af aktiviteterne og ikke bliver et konkurrerende element – jf. Lindell et al.'s digitale detox (se figur 10).

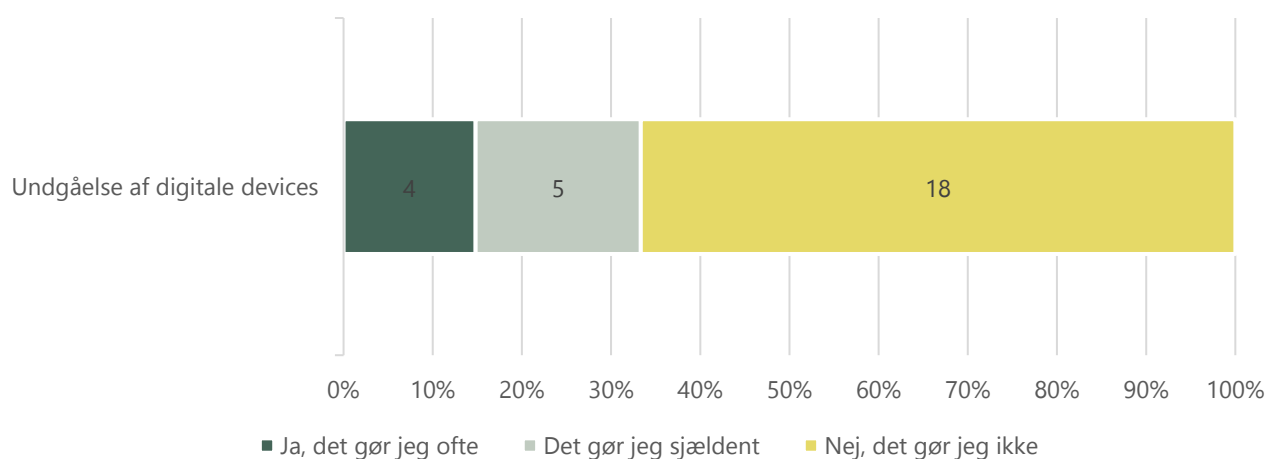
Figur 8: Konkurrence om opmærksomhed

Figur 9: Inddragelse af digitale devices

Figur 10: Undgåelse af digitale devices

Tabel 3: Undervisningsstrategier

	Konkurrence om opmærksomhed	Inddragelse af digitale devices	Undgåelse af digitale devices
Ja, det gør jeg ofte	14 (52 %)	12 (44 %)	4 (15 %)
Det gør jeg sjældent	7 (26 %)	9 (33 %)	5 (19 %)
Nej, det gør jeg ikke	6 (22 %)	6 (22 %)	18 (67 %)

Vi ser at alle tre typer af tilpasning af undervisningen er til stede. Omkring halvdelen siger at de 'ofte' tilpasser deres undervisning for at fange studerendes opmærksomhed; knap halvdelen siger at de 'ofte' inddrager digitale devices i undervisningen; mens en tredjedel 'ofte' eller 'sjældent' planlægger deres undervisning uden om digitale devices.

Underviseres holdninger til digitale devices

Som tidligere nævnt er gruppen af respondenter for lille og homogen til at det giver mening at sammenligne forskellige typer af undervisere. Men det giver mening at løfte sløret lidt for hvilke opfattelser eller 'dimensioner' der kunne være til stede i konceptualiseringen af digitale devices. For at få indikationer på det gennemfører vi som beskrevet i metodeafsnittet nogle tentative faktoranalyser med det forbehold at vores sample er for lille til at sikre robuste resultater. Vores modeller skal ikke ses som svar på hvilke dimensioner der findes, men som indikationer på hvilke dimensioner det kan betale sig at lede efter i videre studier.

En eksplorativ faktoranalyse opdelte spørgsmålene i fire dimensioner af forskellige holdninger til digitale devices (se tabel 4). Man kan tentativt kalde dem: 'fordybelse' (fx "...giver studerende en dybere forståelse af fagets teori og metode"), 'distraktion' (fx "...modarbejder studerendes evne til at koncentrere sig om timens faglige indhold"), 'kreativitet' (fx "...øger studerendes evner til kritisk tænkning") og 'isolation' (fx "...påvirker studerendes evne til at samarbejde negativt"). Hvis der bliver mulighed for at arbejde videre med projektet, ville det være interessant at se på hvilke typer af undervisere der er mest enige i hvilke opfattelser. Foreløbig er der intet, der tyder på en sammenhæng med køn, alder, anciennitet eller andet.

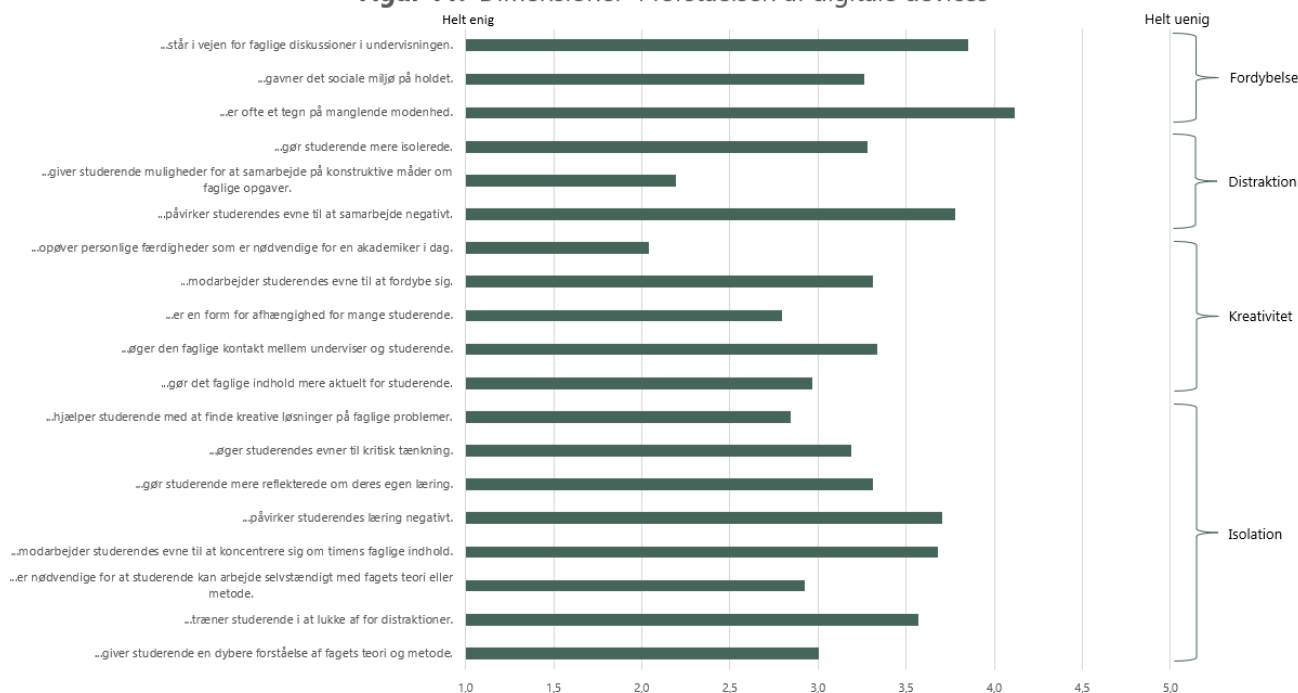
Tabel 4: Holdningsdimensioner

	Dimensioner			
	'Isolation'	'Kreativitet'	'Distraktion'	'Fordybelse'
...giver studerende en dybere forståelse af fagets teori og metode.	-0,080	0,181	0,115	0,897
...træner studerende i at lukke af for distraktioner.	-0,329	-0,038	-0,312	0,588
...er nødvendige for at studerende kan arbejde selvstændigt med fagets teori eller metode.	0,044	0,146	-0,062	0,537
...modarbejder studerendes evne til at koncentrere sig om timens faglige indhold.	0,112	-0,154	0,875	0,009
...påvirker studerendes læring negativt.	0,200	0,035	0,812	0,067
...gør studerende mere reflekterede om deres egen læring.	-0,199	0,182	-0,701	0,164
...øger studerendes evner til kritisk tænkning.	-0,196	0,897	-0,103	-0,016

...hjælper studerende med at finde kreative løsninger på faglige problemer.	-0,267	0,804	-0,177	0,029
...gør det faglige indhold mere aktuelt for studerende.	0,000	0,783	-0,134	0,399
...øger den faglige kontakt mellem underviser og studerende.	-0,493	0,724	0,182	0,180
...er en form for afhængighed for mange studerende.	0,427	-0,701	0,402	-0,241
...modarbejder studerendes evne til at fordybe sig.	0,785	-0,201	0,313	-0,019
...opøver personlige færdigheder som er nødvendige for en akademiker i dag.	-0,771	0,222	-0,202	0,170
...påvirker studerendes evne til at samarbejde negativt.	0,712	-0,035	0,378	0,221
...giver studerende muligheder for at samarbejde på konstruktive måder om faglige opgaver.	-0,547	0,413	0,161	0,442
...gør studerende mere isolerede.	0,700	-0,391	0,294	-0,139
...er ofte et tegn på manglende modenhed.	0,683	-0,082	0,573	-0,192
...gavner det sociale miljø på holdet.	-0,655	0,476	0,066	0,185
...står i vejen for faglige diskussioner i undervisningen.	0,580	-0,407	0,084	0,437
Cronbachs alpha	0,870	0,910	0,835	0,628
Extraction Method: Principal Component Analysis. Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.				

Nogle spørgsmål er dog mere 'populære' end andre. I figur 11 er spørgsmålene oplistet efter de fire grupper. Længere søjler betyder højere uenighed. Underviserne synes altså i høj grad at digitale devices "opøver personlige færdigheder som er nødvendige for en akademiker i dag", og i lav grad at de er "et tegn på manglende modenhed".

Figur 11: 'Dimensioner' i forståelsen af digitale devices

Denne del af analysen viser at der blandt respondenterne er forskellige opfattelser af digitale devices på spil. Det er forsimplet at tale om undervisere som enten positive eller negative overfor digitale devices. Jf. besvarelsene til surveyet anses digitale devices som "en nødvendighed for akademikere i dag", og som noget der "giver mulighed for samarbejde". Dog repræsenterer de også "en form for afhængighed". Hvis der er en generel tendens i undervisernes opfattelse af digitale devices, er den i den positive retning: der er større enighed i spørgsmål der framer digitale devices positivt, end i spørgsmål der framer dem negativt. Men der er behov for yderligere undersøgelser af dette aspekt.

Regler for brugen af digitale devices

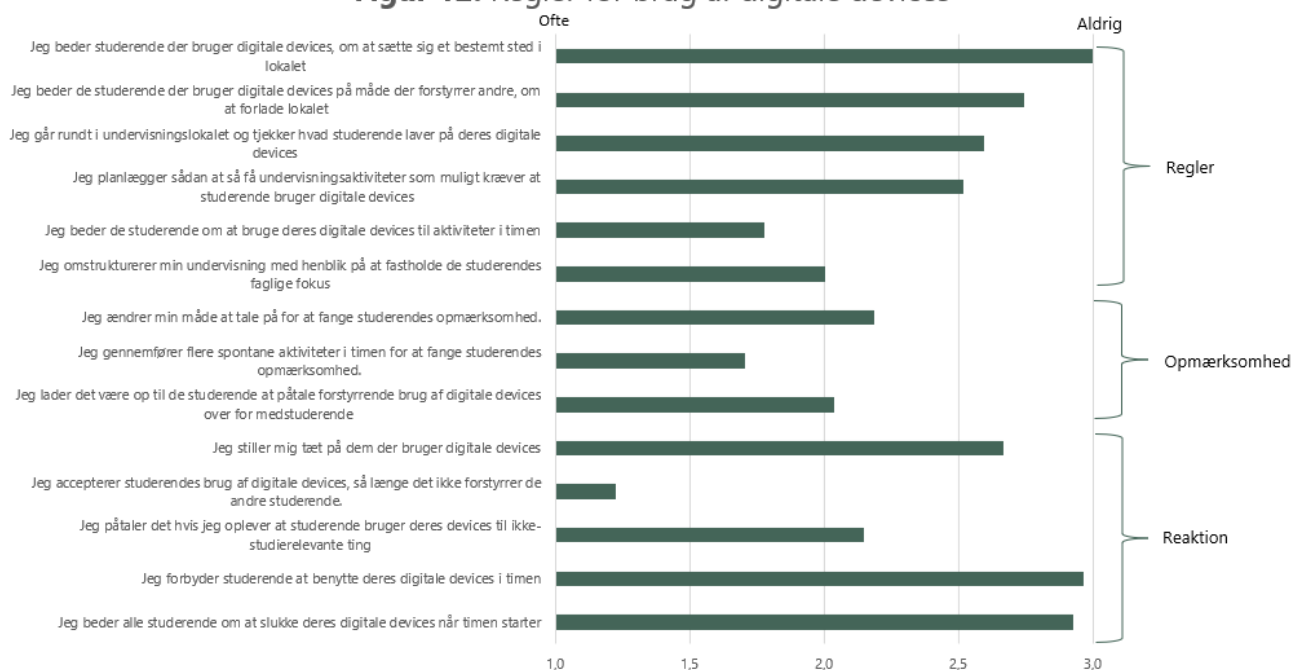
Der er en række spørgsmål der undersøger (holdninger til) regler for studerendes brug af digitale devices. En faktoranalyse (se tabel 5) peger på at spørgsmålene måske kan fordeles i tre dimensioner som man tentativt kan kalde: 'regelstyret tilstedevær' (fx "jeg beder alle studerende om at slukke deres digitale devices når timen starter"); 'konkurrence om opmærksomhed' (fx "jeg gennemfører flere spontane aktiviteter i timen for at fange studerendes opmærksomhed") og 'reaktiv kontrol' (fx "jeg går rundt i undervisningslokalet og tjekker hvad studerende laver på deres digitale devices"). Analysen viser dog også at især den første dimension har lav reliabilitet. Det er vigtigt at være opmærksom på at faktoranalysen kun viser hvilke spørgsmål der hører sammen (og det endda kun tentativt pga. vores lille sample), og ikke hvad spørgsmålene har til fælles. Benævnelserne er altså vores ord og forsøg på at indfange den underliggende holdning. Vi ser en forskel på 'regelstyret' og 'reaktiv kontrol' som handler om hvorvidt underviseren proaktivt og på forhånd udstikker regler, eller reaktivt reagerer på evt. forstyrrelser.

Tabel 5: Undervisningsstrategier

	Component		
	'Regelstyret tilstedevær'	'Konkurrence om opmærksomhed'	'Reaktiv kontrol'
Jeg beder alle studerende om at slukke deres digitale devices når timen starter.	0,895	-0,008	-0,127
Jeg forbyder studerende at benytte deres digitale devices i timen.	0,895	-0,008	-0,127
Jeg påtaler det hvis jeg oplever at studerende bruger deres devices til ikke-studierelevante ting.	0,594	-0,214	0,067
Jeg accepterer studerendes brug af digitale devices, så længe det ikke forstyrrer de andre studerende.	-0,507	-0,142	0,026
Jeg stiller mig tæt på dem der bruger digitale devices.	0,314	-0,015	-0,016
Jeg lader det være op til de studerende at påtale forstyrrende brug af digitale devices over for medstuderende.	-0,296	-0,049	-0,231
Jeg gennemfører flere spontane aktiviteter i timen for at fange studerendes opmærksomhed.	-0,055	0,901	-0,036
Jeg ændrer min måde at tale på for at fange studerendes opmærksomhed.	0,438	0,619	0,186
Jeg omstrukturerer min undervisning med henblik på at fastholde de studerendes faglige fokus.	-0,169	0,735	-0,239
Jeg beder de studerende om at bruge deres digitale devices til aktiviteter i timen.	0,255	0,172	-0,567
Jeg planlægger sådan at så få undervisningsaktiviteter som muligt kræver at	0,192	-0,102	0,706

studerende bruger digitale devices.			
Jeg går rundt i undervisningslokalet og tjekker hvad studerende laver på deres digitale devices.	0,009	0,176	0,600
Jeg beder de studerende der bruger digitale devices på en måde der forstyrrer andre, om at forlade lokalet.	-0,119	-0,119	0,624
Cronbachs alpha	0,183	0,644	0,505
Extraction Method: Principal Component Analysis. Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.			

Figur 12: Regler for brug af digitale devices

Som antydnet tidligere viser resultaterne at en del undervisere er opmærksomme på at der er en konkurrence om de studerendes opmærksomhed. Underviserne tilpasser altså deres undervisning med denne konkurrence for øje. Trods den allestedsnærværende konkurrence svarer langt de fleste undervisere at de 'aldrig' indfører regler eller sanktionerer studerendes brug af digitale devices. Ingen af respondenterne "beder studerende der bruger digitale devices, om at sætte sig et bestemt sted", og kun en enkelt "beder studerende slukke deres devices" eller "forbyder at studerede bruger devices". Derimod er det langt mere udbredt at man "accepterer brug af digitale devices". 95 % svarer at det er sådan de håndterer studerendes digitale devices. Disse svar viser altså en utvetydig støtte til antagelsen i Lindell et al.'s (2024) studie om at studerendes brug af digitale devices foregår uden kontrol eller regler fra underviseres side.

I en sidste gruppe af spørgsmål spørger vi til hvem der skal fastlægge regler for brugen af digitale devices. Skal

det være op til universitetet, til den enkelte underviser eller til deltagerne på holdet? Spørgsmålene er stillet som separate spørgsmål, så man kan godt være enig i flere eller i ingen af delene. Under 25 % mener at universitetet eller underviseren skal udforme regler for brug af digitale devices. Ca. 60 % mener at regler skal besluttes af det enkelte holds studerende, og 50 % svarer at der ikke kan laves regler for studerendes brug af digitale devices. Svarene gentager altså mønstret ovenfor, nemlig at underviserne har (og ønsker) en ret 'hands-off' tilgang til studerendes brug af digitale devices.

Diskussion

Casestudiet viser at digitale devices opleves som en faktor i universitetsundervisning og undervisningsrummet. Selv i et rum med få studerende, og hvor undervisningen primært er intenderet dialogisk, er digitale devices til stede det meste af undervisningstiden. Selv om underviserne kun i begrænset omfang oplever at digitale devices bruges til undervisningsirrelevante ting, oplever de at de i ret høj grad konkurrerer med digitale devices om de studerendes opmærksomhed: For en del undervisere gælder det til en grad så de lægger et arbejde i at fastholde studerendes opmærksomhed og/eller sådan at de inkorporerer digitale medier i undervisningsaktiviteter. Kun et mindretal planlægger aktivt deres undervisning sådan at digitale devices ikke kan komme til at spille en rolle. Et mindretal oplever at digitale devices, de studerendes såvel som undervisernes egne, direkte forstyrrer undervisningen. De studerendes brug af digitale devices i undervisningsrummet er stort set ukontrolleret fra undervisernes side. Således har underviserne primært en 'hands-off'-tilgang til studerendes brug af digitale devices.

Casestudiet af underviseres holdning til digitale devices peger derudover i retning af fire tentative dimensioner af forskellige holdninger til digitale devices blandt undervisere: 'fordybelse', 'distraktion', 'kreativitet' og 'isolation' ser ud til at være relevante dimensioner i forståelsen af studerendes brug af digitale devices. Der kan dog ikke identificeres entydigt meget positive eller meget negative holdninger til digitale devices blandt undervisere, men der er større enighed i spørgsmål der framer digitale devices positivt, end i spørgsmål der framer dem negativt. Faktoranalysen antydede en gruppering af spørgsmålene om regler for brug af digitale devices i 'proaktive' og 'reaktive' strategier – altså nogle som fastlægger regler på forhånd, mens andre reagerer på evt. forstyrrende adfærd når og hvis den optræder. Især den sidste analyse skal dog læses med forbehold. Det må undersøges nærmere med et større sample om der findes disse dimensioner i svarene.

Det er vigtigt at minde om at kun 27 universitetsundervisere fra ét institut på ét universitet har besvaret hele spørgeskemaet. Casestudiet her kan ikke sige noget om hvordan oplevelserne er på andre institutter, andre fakulteter og universiteter. Vi kan kun opfordre til yderligere studier som undersøger oplevelser på andre universiteter, og måske også på andre uddannelsesinstitutioner.

Vi vil også minde om at spørgeskemaet undersøger underviseres *oplevelser, holdninger* osv. Vi har ikke i dette studie set på hvad der *faktisk* sker i undervisningslokaler, om studerende *faktisk* bliver distraheret, om de *faktisk* bruger deres digitale devices til undervisnings(ir)relevante opgaver osv. Disse spørgsmål er til dels behandlet i Lindell et al. (2024). I dette casestudie er fokus på underviseres oplevelser, og især på at udvikle et spørgeskemainstrument som kan bruges i sammenligninger af institutioner og over tid. Der er ingen tvivl om at vi står i en overgangsperiode hvor digitale devices, AI m.m. får ændrede roller. Casestudiet viser et øjebliksbillede som helt sikkert vil komme til at se anderledes ud, ja måske allerede gør det...

Sine mangler til trods åbner casestudiet for en refleksion over om pædagogers og underviseres idealer om dialogisk og omverdensinddagende undervisning udfordres af indtoget af digitale devices som kan have tendens til at gøre undervisningsrummet til et 'notetagningsværksted'. Der er for nuværende ikke et ønske

blandt underviserne om at indføre yderligere greb til regulering af de studerendes brug af digitale devices som supplement til underviserens evt. egne proaktive og reaktive reaktioner i undervisningsrummet.

Tilstedeværelsen af digitale devices er måske ikke så overraskende når universitetsstrategier netop har haft fokus på digitalisering af undervisning og læring, og strategierne har framet teknologibrug som en løftestang til øget læringsudbytte og forbedret læringsoplevelse. Man kunne kalde dette 'styret digitalisering af undervisningen' eller 'digitalisering ovenfra'. Men undervisernes besvarelser af spørgeskemaet viser at digitale devices også kommer ind i undervisningslokalerne 'nedefra' på andre og mindre styrede måder. Således kan man se at den danske befolknings mediebrug og -forbrug (se fx Danmarks Statistik, 2023, undersøgelse af danskernes digitale adfærd) har en effekt på uddannelses- og undervisningsrummet.

I en tid hvor regulering af digitale devices ivrigt debateres i regi af folkeskolen, forældreopdragelse og lovmæssigt i forhold til krav til EdTech-virksomheder, er det bemærkelsesværdigt at dette studie tyder på at digitale devices ikke er eller, i det mindste ikke opfattes som, et problem i en universitetskontekst. Resultaterne kan indikere at de studerendes brug af digitale devices i undervisningsrummet for mange undervisere reelt ikke er et stort problem, men det er lige så sandsynligt, at undervisere ikke anser det som et aspekt, som de, inden for rammen af universitetsundervisning for voksne mennesker, er ansvarlige for at forholde sig til på vegne af de studerende eller kan regulere. Jf. sidstnævnte viser undersøgelser (Nøhr et al. 2023) at undervisere nok oplever at have handlekraft i forhold til teknologibrug i universitetsundervisningen, men at denne handlekraft er afgrænset til didaktiske valg for teknologianvendelse (mikroniveau) og i mindre grad slår igennem på makro- og mesoniveau. Ligeledes støttes det af Ashwin (2009) der beskriver hvordan undervisning ofte opfattes som adskilt fra læring, eller at hvad underviseren gør, er adskilt fra hvad de studerende gør.

Resultaterne om oplevelsen af digitale devices som en forholdsvis uproblematisk faktor i undervisningsrummet kan også ses i lyset af det udbredt optimistiske fokus der har været på teknologibrug i undervisning og læring som har bekæftiget sig med de positive gevinster ved brugen af teknologi, og som i mindre grad har 'tilladt' et fokus på bagsiden af medaljen (Selwyn 2016, Selwyn et al. 2019). Således kan resultaterne udspringe af begrænset diskussion af og forskning i de utilsigtede konsekvenser ved digitale skærme på landets universiteter. Sidst men ikke mindst kan man se accepten af digitale devices i undervisningsrummet som et udtryk for at digitale devices simpelthen er en del af vores hverdag, ja nærmest en forlængelse af vores krop, hvor end vi står og går, og de digitale devices er derfor svært adskillelig fra andet (ikke-digitalt) liv (jf Markham 2016).

Afslutningsvist vil vi dog igen minde om at spørgeskemaet kun er blevet besvaret af små 30 respondenter, og at en stor del af dem er lektorer der underviser i sproglige emner. Det er meget muligt at digitale devices fylder og håndteres anderledes på andre af instituttets fag – for slet ikke at tale om hvordan de fylder og håndteres på andre institutter eller andre uddannelsesinstitutioner. Der er behov for yderligere undersøgelser der kan undersøge det nærmere. Vi lægger vores spørgeskema frem som inspiration for nogen der har lyst til at gå videre med sådanne undersøgelser.

Konklusion

Dette casestudie ønsker at give et indblik i hvordan undervisere på et institut med primært dialogisk holdundervisning opfatter og agerer i forhold til digitale devices i undervisningen. Det bidrager med viden om forholdet mellem undervisere, studerende og digitale devices i en universitetskontekst og peger på at tilstedeværelsen af digitale devices har en betydning for det der sker i undervisningsrummet. Undervisere i studiet tager sjældent afstand fra studerendes brug af digitale devices, men undervisere oplever at være i konkurrence med teknologierne i rummet i forhold til at fastholde studerendes opmærksomhed. Ikke desto mindre overlades reguleringen af digitale devices til den enkelte studerende selv.

Casestudiet tilbyder også et spørgeskema til undersøgelse af digitale forstyrrelser i undervisningsrummet (se bilag). Skemaet trækker på dimensioner identificeret i international forskning og af relevans for vores fokus, og er et eksempel på dimensioner som man kan undersøge. Spørgsmålene kan danne afsæt for diskussioner i de faglige miljøer om digitale devices i undervisningsrummet og undervisningsstrategier.

Nærværende studie har i sit afsæt fokuseret på international litteratur om emnet inden for en universitetskontekst. Fremtidige studier kan med fordel undersøge, hvordan fx anden dansk forskning om skærmbrug i uddannelse og viden om digitale devices fra andre uddannelsesniveauer kan berige emnet. Ligeledes kan andre forskningsmetoder som fx observationsstudier afdække, hvordan mennesker reelt agerer i undervisningsrummet og interagerer med digitale devices (Aagaard et al., 2018).

Referencer

- Ashwin, P. (2009). *Analysing teaching-learning interactions in higher education*. Continuum
- Aagaard, J. (2017). *Digital distraction: A qualitative exploration of media multitasking*. Aarhus University. School of Business and Social Sciences. Department of Psychology and Behavioral Sciences. https://bss.au.dk/fileadmin/BSS/INSIGHTS/Tekstfiler/Digital_Distraction.pdf
- Aagaard, J, Berg Friis, J.K., Sorenson, J, Tafdrup, O., & Hasse, C. (2018). *Postphenomenological methodologies: New ways in mediating techno-human relationships*. Rowman & Littlefield.
- Berger, P. (2017). Beyond plain acceptance or sheer resistance: A typology of university instructors' attitudes to students' media use in class. *Teaching and Teacher Education*, 67, 410–417. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2017.07.009>
- Cheong, P. H., Shuter, R., & Suwinyattichai, P. (2016). Managing student digital distractions and hyperconnectivity: communication strategies and challenges for professorial authority. *Communication Education*, 65(3), 272–289. <https://doi.org/10.1080/03634523.2016.1159317>
- Cho, V., & Littenberg-Tobias, J. (2016). Digital devices and teaching the whole student: Developing and validating an instrument to measure educators' attitudes and beliefs. *Educational Technology Research and Development*, 64(4), 643–659. <https://doi.org/10.1007/s11423-016-9441-x>
- Danmarks Statistik (2023). Digital adfærd. Url. <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/kultur-og-fritid/digital-adfaerd-og-kulturvaner/digital-adfaerd> (tilgået 7. april 2024)
- Flanigan, A. E., & Babchuk, W. A. (2022). Digital distraction in the classroom: exploring instructor perceptions and reactions. *Teaching in Higher Education*, 27(3), 352–370. <https://doi.org/10.1080/13562517.2020.1724937>
- Flyvbjerg, B. (2011). Case Study, N.K. Denzin & Y.S. Lincoln (eds.), *The Sage Handbook of Qualitative Research*, 4th Edition (pp. 301-316), Sage
- Godsk, M., Kristiansen, B. & Møller, K. L. (2021). Digital læringsteknologis potentiale for de studerendes engagement. *Pædagogisk indblik*, 12.
- Gow, L., & Kember, D. (1993). Conceptions of teaching and their relationship to student learning. *British journal of educational psychology*, 63(1), 20-23. <https://doi.org/10.1111/j.2044-8279.1993.tb01039.x>
- Hansen, J.J. & Nørgaard, R.T. (2022). Hvad er Digital pædagogik? – Konturer af et nyt praksis- og forskningsfelt. *Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift*, 17(32), 107-128. <https://doi.org/10.7146/dut.v17i32.129582>

- Jyllands-Posten (2023) »Jeg ville ønske, at flere af mine veninder også havde en dumbphone«, *Jyllands-Posten* 27. maj 2023. Url: <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE15744042/jeg-ville-oenske-at-flere-af-mine-veninder-ogsaa-havde-en-dumbphone/> (tilgået 7. april 2024).
- Lindell, J., Ellemose Lindvig, K., Stenalt, M. H., Madsen, L. M., Ursbak-Bamberg, K., & Nielsen, S. B. (2024). Digital detox: Forbedrer det studerendes aktivitet og trivsel? Danish. *Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift*, 19(36). <https://doi.org/10.7146/dut.v19i36.141066>
- Markham, A. (2016). Ethnography in the Digital Internet Era: From fields to flows, descriptions to interventions, N.K. Denzin & Y.S. Lincoln (eds.), *The Sage Handbook of Qualitative Research* (pp. 650-668), Sage.
- Nøhr, L., Stenalt, M. H., & Hagood, D. (2023). University Teachers' Agency in Relation to Technology Use in Teaching: A Quantitative Investigation. *EduTec. Revista Electrónica de Tecnología Educativa*, 86, 40-61. <https://doi.org/10.21556/edutec.2023.86.2915>.
- Radtke, T., Apel, T., Schenkel, K., Keller, J., & von Lindern, E. (2022). Digital detox: An effective solution in the smartphone era? A systematic literature review. *Mobile Media & Communication*, 10(2), 190-215. <https://doi.org/10.1177/20501579211028>.
- Santos, I.M., Bocheco, O. & Habak, C. (2018). A Survey of Student and Instructor Perceptions of Personal Mobile Technology Usage and Policies for the Classroom. *Education and Information Technologies*, 23(2), 617-632. <https://www.learntechlib.org/p/191661/>.
- Selwyn, N. (2016). Minding our language: why education and technology is full of bullshit ... and what might be done about it. *Learning, Media and Technology*, 41(3), 437-443. <https://doi.org/10.1080/17439884.2015.1012523>.
- Selwyn, N., Hillman, T., Eynon, R., Ferreira, G., Knox, J., Macgilchrist, F., & Sancho-Gil, J. M. (2020). What's next for Ed-Tech? Critical hopes and concerns for the 2020s. *Learning, Media and Technology*, 45(1), 1-6. <https://doi.org/10.1080/17439884.2020.1694945>.
- Shaukat, S., Rao, T. & Khan, M. (2016). Impact of sample size on principal component analysis ordination of an environmental data set: Effects on eigenstructure. *Ekológia* (Bratislava), 35. DOI:10.1515/eko-2016-0014.
- Tabachnick, B. & L. Fidell (2014). *Using Multivariate Statistics*. Pearson.
- Trigwell, K., Prosser, M., & Waterhouse, F. (1999). Relations between teachers' approaches to teaching and students' approaches to learning. *Higher education*, 37(1), 57-70. <https://doi.org/10.1023/A:1003548313194>.
- Uddannelses- og Forskningsministeriet (2019). *Digitale kompetencer og digital læring: National handlingsplan for de videregående uddannelser*. <https://ufm.dk/publikationer/2019/digitale-kompetencer-og-digital-laering> (tilgået 27. marts 2024).

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den.

Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives ift. ovenstående bibliografiske oplysninger

© Copyright

DUT og artiklens forfatter

Udgivet af

Dansk Universitetspædagogisk Netværk

Bilag: Spørgeskemaet

Universitetsstuderendes brug af digitale devices i undervisningsrummet

Studerendes digitale devices som fx bærbare computere, tablets, smartphones er blevet en naturlig del af undervisningsrummet på danske universiteter. Nogle undervisere ser det måske som en pædagogisk mulighed; for andre er det måske et forstyrrende element. Eller måske er det begge dele? Med dette spørgeskema vil en gruppe af forskere ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab undersøge universitetsunderviseres opfattelse af studerendes brug af digitale devices i undervisningsrummet. Der vil være spørgsmål både om dine oplevelser, dine praksisser og dine holdninger.

Spørgsmålene er formuleret ud fra vores forskningsinteresser, fordi vi er interesseret i hvad der sker i vores kollegers undervisningsrum. De skal ikke ses som en del af en ledelsesstrategi.

Det tager 8-10 minutter at svare på spørgeskemaet.

Studerendes brug af digitale devices

Undersøgelsen handler om din opfattelse af studerendes brug af digitale devices i undervisningstimerne.

'Digitale devices' dækker her over laptops, tablets og smartphones. Hvis du synes det er vigtigt at skelne mellem de forskellige devices når du besvarer spørgsmålene, kan du vælge hvilken type device du fokuserer på.

Du kan altid vende tilbage og vælge om senere hvis det bliver nødvendigt. Dine svar gemmes løbende.

Hvilken type af digitale devices vil du forholde dig til når du svarer på spørgsmålene?

- (1) · Jeg vil forholde mig til digitale devices bredt (laptops, tablets og smartphones)
- (2) · Jeg vil kun forholde mig til laptops
- (3) · Jeg vil kun forholde mig til tablets
- (4) · Jeg vil kun forholde mig til smartphones

Tilstedeværelse af digitale devices i undervisningen til undervisningsrelevante ting

Hvor stor en andel af dine studerende skønner du bruger digitale devices til undervisningsrelevante ting i en normal undervisningstime?

- (1) · Mindre end 25 %
- (2) · 25-50 %
- (3) · 50-75 %
- (4) · 75-100 %
- (5) · Ved ikke

Hvor meget tid skønner du at dine studerende bruger digitale devices til undervisningsrelevante ting i løbet af en normal undervisningstime?

- (1) · Mindre end 25 %
- (2) · 25-50 %
- (3) · 50-75 %
- (4) · 75-100 %
- (5) · Ved ikke

Oplevelse af studerendes anvendelse af digitale devices

I de følgende spørgsmål skal du tænke på dine studerendes brug af digitale devices til undervisningsrelevante formål i en normal undervisningstime og på de konsekvenser som du vurderer brugen af digitale devices har.

Der kommer i alt 18 spørgsmål af denne type over tre sider.

Hvor enig er du i følgende udsagn?

Studerendes undervisningsrelevante brug af digitale devices i undervisningen...

...giver studerende en dybere forståelse af fagets teori og metode.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...er nødvendige for at studerende kan arbejde selvstændigt med fagets teori eller metode.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...hjælper studerende med at finde kreative løsninger på faglige problemer.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...øger studerendes evner til kritisk tænkning.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...påvirker studerendes læring negativt.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...modarbejder studerendes evne til at koncentrere sig om timens faglige indhold.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...gør det faglige indhold mere aktuelt for studerende.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

Hvor enig er du i følgende udsagn?

Studerendes undervisningsrelevante brug af digitale devices i undervisningen ...

...giver studerende muligheder for at samarbejde på konstruktive måder om faglige opgaver.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...øger den faglige kontakt mellem underviser og studerende.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...gavner det sociale miljø på holdet.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...gør studerende mere isolerede.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...står i vejen for faglige diskussioner i undervisningen.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...påvirker studerendes evne til at samarbejde negativt.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

Hvor enig er du i følgende udsagn?

Studerendes undervisningsrelevante brug af digitale devices i undervisningen...

...gør studerende mere reflekterede om deres egen læring.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...træner studerende i at lukke af for distraktioner.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...opøver personlige færdigheder som er nødvendige for en akademiker i dag.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...modarbejder studerendes evne til at fordybe sig.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...er en form for afhængighed for mange studerende.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

...er ofte et tegn på manglende modenhed.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

Digital distraktion

Ud over at fungere som et værktøj i undervisningen bliver digitale devices også brugt til ting der ikke er relevante for undervisningen (sociale medier, chat, sms'er, spil osv.).

De næste spørgsmål handler om din oplevelse af digitale devices som kilde til distraktion.

Der kommer i alt 8 spørgsmål af denne type.

Digital distraktion

Hvor meget af undervisningstimen bruger de studerende digitale devices til ting der ikke er relevante for undervisningen?

- (1) · Mindre end 25 %
- (2) · 25-50 %
- (3) · 50-75 %
- (4) · 75-100 %
- (5) · Ved ikke

Hvilke digitale devices bruger de studerende typisk i din undervisning til ting der ikke er relevante for undervisningen (du kan sætte flere krydser)?

- (1) · Laptops
- (2) · Tablets
- (3) · Smartphones
- (4) · Andet

Digital distraktion

Hvor ofte oplever du følgende i en undervisningstime?

...at studerende læser eller sender tekstbeskeder?

- (1) · Hver gang jeg underviser
- (2) · Ofte
- (3) · Nogle gange
- (4) · Sjældent
- (5) · Det har jeg aldrig oplevet

...at telefoner ringer eller siger en lyd?

- (1) · Hver gang jeg underviser
- (2) · Ofte
- (3) · Nogle gange
- (4) · Sjældent
- (5) · Det har jeg aldrig oplevet

...at studerende bruger sociale medier som Facebook, Twitter eller Instagram?

- (1) · Hver gang jeg underviser
- (2) · Ofte
- (3) · Nogle gange
- (4) · Sjældent
- (5) · Det har jeg aldrig oplevet

...at du bliver distraheret af dine egne digitale devices (fx sms'er eller opkald)?

- (1) · Hver gang jeg underviser
- (2) · Ofte
- (3) · Nogle gange
- (4) · Sjældent
- (5) · Det har jeg aldrig oplevet

...at du bliver afbrudt af studerendes brug af digitale devices?

- (1) · Hver gang jeg underviser
- (2) · Ofte
- (3) · Nogle gange
- (4) · Sjældent
- (5) · Det har jeg aldrig oplevet

...at studerende bliver distraheret af andre studerendes brug af digitale devices?

- (1) · Hver gang jeg underviser
- (2) · Ofte
- (3) · Nogle gange
- (4) · Sjældent
- (5) · Det har jeg aldrig oplevet

Regulering af studerendes brug af digitale devices

Den sidste blok af spørgsmål handler om kontrol, regulering og foregribelse af studerendes brug af digitale devices, fx om der er aftalt regler for brugen af devices, og om du omlægger din undervisning for at imødekomme eller imødegå brugen af digitale devices.

Der kommer i alt 20 spørgsmål af denne type over to sider.

Regulering af digitale devices

Gør du følgende?

Jeg accepterer studerendes brug af digitale devices, så længe det ikke forstyrrer de andre studerende.

- (5) · Ja, det gør jeg
- (6) · Som regel
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg gennemfører flere spontane aktiviteter i timen for at fange studerendes opmærksomhed.

- (5) · Ja, det gør jeg ofte
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg ændrer min måde at tale på for at fange studerendes opmærksomhed.

- (5) · Ja, det gør jeg ofte
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg omstrukturerer min undervisning med henblik på at fastholde de studerendes faglige fokus

- (5) · Ja, det gør jeg ofte
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg beder de studerende om at bruge deres digitale devices til aktiviteter i timen

- (5) · Ja, det gør jeg ofte
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg går rundt i undervisningslokalet og tjekker hvad studerende laver på deres digitale devices

- (5) · Ja, det gør jeg ofte
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg stiller mig tæt på dem der bruger digitale devices

- (5) · Ja, det gør jeg ofte
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg beder alle studerende om at slukke deres digitale devices når timen starter

- (5) · Ja, det gør jeg som regel
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg beder de studerende der bruger digitale devices på en måde der forstyrrer andre, om at forlade lokalet

- (5) · Ja, det gør jeg ofte
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg påtaler det hvis jeg oplever at studerende bruger deres devices til ikke-studierelevante ting

- (5) · Ja, det gør jeg
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg forbyder studerende at benytte deres digitale devices i timen

- (5) · Ja, det gør jeg
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg planlægger sådan at så få undervisningsaktiviteter som muligt kræver at studerende bruger digitale devices

- (5) · Ja, det gør jeg
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg beder studerende der bruger digitale devices, om at sætte sig et bestemt sted i lokalet

- (5) · Ja, det gør jeg
- (8) · Det gør jeg sjældent
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Jeg lader det være op til de studerende at påtale forstyrrende brug af digitale devices over for medstuderende

- (5) · Ja, det gør jeg
- (6) · Som regel
- (7) · Nej, det gør jeg ikke

Hvis du har brugt andre adfærdsregulerende tiltag, vil vi gerne høre om dem her

Regulering af studerendes brug af digitale devices

I hvilken grad er du enig i at...

...universitetet skal udarbejde retningslinjer til studerende for deres brug af digitale devices i undervisningstimerne.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

den enkelte underviser skal udarbejde retningslinjer for de studerendes brug af digitale devices i undervisningstimerne.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig

- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

det er op til de studerende at udarbejde regler for det enkelte hold.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

der ikke kan laves regler for studerendes brug af digitale devices i undervisningstimerne.

- (1) · Meget enig
- (2) · Overvejende enig
- (3) · Hverken enig eller uenig
- (4) · Overvejende uenig
- (5) · Meget uenig
- (6) · Ved ikke

Hvis du har andre ideer til universitetets politik for digitale devices, vil vi gerne høre dem her

Om dig

Til sidst vil vi stille nogle spørgsmål om dig som måske kan have sammenhæng med dine oplevelser og holdninger.

Hvad er din stillingskategori?

- (1) · Undervisningsassistent
- (9) · Videnskabelig assistent
- (2) · Ekstern lektor/ekstern underviser
- (3) · Ph.d.-stipendiat
- (4) · Postdoc.
- (5) · Adjunkt
- (6) · Lektor
- (7) · Professor
- (8) · Lektor/professor emeritus/emerita
- (10) · Andet

Hvor stor del af din tid er optaget af undervisning?

- (1) · Mindre end 25 %
- (2) · 25-50 %
- (3) · 50-75 %
- (4) · 75-100 %

Hvad underviser du primært i?

- (1) · Litteratur
- (2) · Medier
- (3) · Sprog
- (5) · Kommunikation
- (4) · Andet

Hvor store hold underviser du typisk?

- (1) · Mindre end 10 studerende
- (2) · 10-20 studerende
- (3) · 20-40 studerende
- (4) · 40-80 studerende
- (5) · Mere end 80 studerende

Hvor længe har du undervist på universitetsniveau

- (1) · Mindre end 1 år
- (2) · 1-3 år
- (3) · 3-6 år
- (4) · 6-10 år
- (5) · 10-15 år
- (7) · 15-20 år
- (8) · 20-25 år
- (6) · Mere end 25 år

Hvor gammel er du?

- (1) · Under 30
- (2) · 30-40
- (3) · 40-50
- (4) · 50-60
- (5) · 60-70
- (6) · Over 70

TAK!

fordi du tog dig tid til at svare på de mange spørgsmål. Forhåbentlig bliver vi lidt klogere på digitale devices' rolle i universitetsundervisningen.